

XXIV. državno Natjecanje iz hrvatskoga jezika
7. svibnja 2019.

sedmi (VII.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

100

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pažljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu te na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati plavom kemijskom olovkom na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pisanu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Državno povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Državnoga povjerenstva)

2. _____
(član Državnoga povjerenstva)

3. _____
(član Državnoga povjerenstva)

U 1. i 2. zadatku zaokruži slovo uz točan odgovor.

1. U kojemu se misalu nalaze najstariji poznati hrvatski stihovi pisani glagoljicom?

- a) u Hrvojevu misalu
- b) u Misalu po zakonu rimskoga dvora
- c) u Misalu kneza Novaka
- d) u Ročkome misalu

1	
---	--

2. Kakav je prema broju jezika *Gazophylacium*, rječnik Ivana Belostenca?

- a) dvojezični rječnik
- b) trojezični rječnik
- c) četverojezični rječnik
- d) peterojezični rječnik

1	
---	--

Od 3. do 8. zadatka napiši odgovore na pripadajuće crte.

3. Na kojemu narječju 1836. godine izlaze *Ilirske narodne novine*?

1	
---	--

4. Navedite puno ime i prezime hrvatskoga političara i književnika koji je u svojem poznatom govoru iz 1843. godine postavio sljedeće pitanje:

„Tko može čelomu jednomu narodu, ako je taj i Bog zna, kako malen, nu ako istinitu i krepku volju ima, zabraniti, da svojim prirodjenim jezikom govori?”

1	
---	--

4	
---	--

5. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnoga slova, dijelove rečenica otisnute velikim tiskanim slovima.

Od 1970. godine poznati hrvatski pisac kriminalističkih romana Pavao Pavličić predaje
na _____

**ODSJEKU ZA KOMPARATIVNU KNJIŽEVNOST FILOZOFSKOGA
FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU**

Član je _____

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Među poznatijima je njegov roman *Koraljna vrata*, u kojemu filolog Brodnjak
u _____

UVALI UBLI NA OTOKU LASTOVU

pronalazi rukopis *Osmana*, najvažnijega epa _____

HRVATSKOGA BAROKA

Ep *Osman* napisao je Ivan Gundulić, pripadnik plemićke obitelji u nekadašnjoj

DUBROVAČKOJ REPUBLICI

5	
---	--

6. Napiši č ili ć na prazne crte u riječima.

Poti___u___i uvijek iznova ___itao___evu pažnju, zlo___ina___ki um podloga je
dobroga krimi___a.

4	
---	--

9	
---	--

7. Napiši *dž* ili *đ* na prazne crte u riječima.

Na jakne smo zakvačili be___eve s natpisom *Mladi istražitelji*. Satima smo ___ipali gradom i trošili ___onove cipela nastojeći opravdati svoj novi detektivski imi___.

4	
---	--

8. Preoblikuj podcrtane imenice u umanjenice pazeći na pisanje ije/je. Napiši ih u zagradama pored podcrtanih imenica.

Pitam se gdje je korijen (_____) zločina, koji ga dio (_____) života stvara i oblikuje.

2	
---	--

9. Napiši zarez na odgovarajuće mjesto u sljedećim rečenicama.

a) Pogledaj Izidore kako je tu mračno.

b) Tu ti se tko želi biti nevidljiv lako skrije iza vrata izađe na stražnji izlaz i iznenadi prolaznike.

c) Zatraži novčanik a ako ne da tresne ga po glavi.

3	
---	--

Od 10. do 21. zadatka napiši odgovore na pripadajuće crte.

10. Napiši kratice pored podcrtanih riječi ili izraza.

U Šibenskoj ulici, na kućnome broju (_____)13, stanuju gospodin (_____) i gospođa (_____) Krešić. On je profesor (_____), proučava kajkavsko (_____) narječje i upravo dovršava drugi svezak (_____) rječnika.

6	
---	--

15	
----	--

11. Odredi vrstu podcrtanim riječima (npr. imenica, pridjev, zamjenica, prilog...).

Tut mrzovoljno sliježe ramenima gundajući nešto o tome kako on, kao najmlađi, prolazi uvijek najgore.

a) mrzovoljno _____

b) nešto _____

c) najmlađi _____

d) najgore _____

4	
---	--

12. Napiši imenice u zadanome padežu.

Sad kad više nije bilo _____ koji bi mogli biti _____,
pratilac, G mn. tragalac, N mn.

igrao se svojim _____ i uputio je pogled _____
naočale, I mn. Anela Pintar, D jd.

srameći se pred njom i _____.
Silvestar Mraz, I jd.

5	
---	--

13. Preoblikuj rečenice tako da imenice u množini zamijeniš zbirnim imenicama gdje je to moguće. Neka rečenica bude smisljena.

a) Listovi u knjizi živi su, baš kao i listovi što trepere na stablu.

b) Nekada su se za izradu pisaćih pera upotrebljavala pera ptica.

2	
---	--

11	
----	--

14. Razvrstaj iz teksta podertane brojeve i brojevne riječi.

Četvrtoga dana napustio je trojicu sumnjivaca i odlučio se obratiti dvjema djevojkama. Nadao se da će njih troje zajedno odabrati dvoja vrata koja vode do cilja.

a) glavni broj: _____

b) redni broj: _____

c) brojevne imenice: _____

d) brojevni pridjev: _____

5	
---	--

15. Preoblikuj aktivne rečenice u pasivne.

a) Bio je zadovoljan jer je riješio zagonetku.

b) Pronašao je rješenje i posvetio se pisanju knjige.

3	
---	--

16. Dopuni sljedeće rečenice zadanim oblicima glagola biti.

_____ li vi voljeli znati kada se odvija radnja Zagorkina romana?
aorist

_____ to u vrijeme demonstracija protiv bana Kuena Hedervarya.
imperfekt

_____ li se Šimek istodobno bavio i demonstrantima i ubojstvom,
svršeni prezent

_____ djelotvoran. On je takav kakav _____.
futur prvi (niječni oblik) **naglašeni nesvršeni prezent**

5	
---	--

13	
----	--

17. Razvrstaj vezničke riječi prema vrsti kojoj pripadaju.

Jednoga je jutra, kada je sjedio nad papirima, primijetio stvar koja mu je privukla pozornost, čijim je otkrićem osjetio tek blago zadovoljstvo. Događalo se već da su ga rezultati njegova rada počeli iznenađivati kao da je spoznao nekog drukčijeg sebe.

a) **veznik:** _____

b) **odnosne zamjenice:** _____

c) **prilog:** _____

d) **veznički skup:** _____

5	
---	--

18. Odredi subjekte iz rečenice.

Je li presmjelo tvrditi da bi danas mogao biti otkriven?

subjekti: _____,

2	
---	--

19. Razvrstaj rečenične dijelove.

Razvoju toga žanra pridonio je pisac Goran Tribuson *Zavirivanjem*, svojim kriminalističkim romanom.

a) **subjekt:** _____

b) **apozicija:** _____

c) **apozicijski skup:** _____

d) **atributni skup:** _____

e) **neizravni objekti:** _____

6	
---	--

13	
----	--

20. Razvrstaj iz sljedećih rečenica podertane priložne oznake.

S vremenom je naučio rješavati najsloženije zločine. Čitao je o njima sa zanimanjem namjerno odugovlačeći s rješenjem. Nove je podatke unosio u tablice nekoliko puta. Uvijek je pisao raznoboјnim olovkama. Teško je disao pod teretom strašne spoznaje ne mireći se sa sudbinom.

a) **PO količine:** _____

b) **PO sredstva:** _____

c) **PO načina:** _____

d) **PO vremena:** _____

e) **PO uzroka:** _____

5	
---	--

21. Kakve su rečenice s obzirom na subjekt (rečenica s izrečenim subjektom, rečenica s neizrečenim subjektom, besubjektivna rečenica)?

a) Trebalo je zasukati rukave. _____

b) Tomislave, budi nam predsjednikom! _____

2	
---	--

22. Zaokruži slovo uz točan odgovor.

Koja je od navedenih rečenica priložna mjesna?

a) Valentin Knez htio je ispitati gdje se zločini najčešće zbivaju.

b) Povezao je mjesta gdje su se događali slični zločini.

c) U svojim bi lutanjima često zaboravio kamo je krenuo.

d) Očekivao je rješenje otkuda nikako nije moglo doći.

1	
---	--

8	
---	--

Od 23. do 29. zadatka napiši odgovore na pripadajuće crte.

23. Napiši veznik gdje, kamo ili kuda.

- a) Otići ću _____ me misao vodi.
- b) Proći ću _____ još nitko nije prošao.
- c) Živjet ću _____ su rijetki živjeli.
- d) Nitko neće znati _____ sam hodao.

4	
---	--

24. Preoblikuj atributnu rečenicu u jednostavnu:

- a) **zamjenom atributne surečenice atributnim skupom s imeničkim atributom**
(bez prijedloga)

Još nije došao trenutak da riješim piščevu zagonetku.

- b) **zamjenom atributne surečenice atributnim skupom s prijedložnim atributom**

Pisci kriminalističkih romana niječu kvalitetu djela čiji je završetak predvidljiv.

- c) **zamjenom atributne surečenice pridjevnim atributom**

Još pamtim prvi kriminalistički roman koji sam pročitala.

3	
---	--

7	
---	--

25. Odredi vrste zavisnosloženih rečenica. Uz priložne/adverbne napiši kakve su po značenju (mjesna, vremenska...).

a) Sve je jasnije vidio kako je došlo do najnovijega zločina.

b) Odstupanja od ritma zločina bila su da ih je i on jedva primijetio.

c) Događalo se da su ga rezultati njegova rada počeli iznenađivati.

d) Ovoga je puta konačno shvatio kakvim blagom raspolaže.

e) Nije rješavao zagonetke i zločine kako to čine drugi.

5	
---	--

26. Izdvoji zanaglasnice i prednaglasnice iz sljedećih rečenica.

Nitko ne zna gdje je Hrvoje i ima li njegov nestanak veze s pljačkom banke u Trnju.

zanaglasnice: _____

prednaglasnice: _____

6	
---	--

27. Oblikuj rečenice u kojima trebaš pravilno upotrijebiti homografe vûče i vúčē.

Rečenice trebaju biti smislene i gramatički točne.

a) vûče _____

b) vúčē _____

2	
---	--

13	
----	--

28. Objasni značenje podcrtanim riječima.

- a) Nije htio slàgati. _____
- b) Skinuo je lanac s vrátā. _____
- c) Jutros se òdvezao. _____
- d) Prije toga se odvézao. _____

4	
---	--

29. Oblikuj rečenice u kojima ćeš riječ konac (u značenju kraja, završetka) upotrijebiti u različitim odnosima među riječima.

- a) rečenica u kojoj će riječ konac biti u homonimnom odnosu (sa svojom istoobličnicom)

- b) rečenica u kojoj će riječ konac biti u antonimnome odnosu (sa svojom suprotnicom)

2	
---	--

30. Zaokruži slovo uz točan odgovor.

Koja je od navedenih riječi s dugouzlaznim naglaskom?

- a) istražitelj
- b) detektiv
- c) kriminalac
- d) kriminalist

1	
---	--

7	
---	--